

VÝROČNÁ SPRÁVA PDCS 2002

Centrum prevencie a riešenia konfliktov (PDCS) zažilo náročný, plodný a úspešný rok. Je vzdelávacou a konzultačnou inštitúciou, ktorá na slovenskej a stále viac i stredoeurópskej scéne občianskeho sektora svojimi aktivitami dokazuje: „Dá sa to!“ Je možné prežiť a rozvíjať sa i v časoch, keď sa forma podpory neziskových organizácií dramaticky mení. Je možné poskytovať profesionálne služby aj v podmienkach menšej celospoločenskej stability, je možné neustále sa vracieť k „misijným koreňom“ PDCS - „prvolezectvu“, k viere, že spoločnosť má dosť síl, aby sa rozvíjala správnym smerom, k dôvere v zvedavosť ľudí, ktorá ich ženie vpred, k viere v zdravú diverzitu a v dôležitosť poznania.

Hlavnou úlohou, ktorá stála pred PDCS v roku 2002, bolo udržať celú farebnú paletu programov uskutočňovaných v minulosti a posilniť organizačnú, ľudskú a finančnú kapacitu, aby to bolo možné. Túto úlohu sa poradilo splniť. PDCS naďalej rozširovalo množstvo vzdelávacích a konzultačných aktivít a získalo inštitucionálnu podporu z Trust Fundu pre nasledujúce tri roky. Toto umožní posilniť a stabilizovať PDCS vo všetkých smeroch.

Našej organizácii sa darí prechádzať od jednotlivých tréningov k dlhodobým vzdelávacím sériám s rôznorodou paletou tréningových, supervíznych a konzultačných aktivít. Namiesto jednoduchých, izolovaných konzultácií sa darí získavať a poskytovať dlhodobé komplexnejšie konzultačné služby. Darí sa vo väčšej miere poskytovať tréningy a konzultácie nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí – v roku 2002 sme takto pôsobili v 12 krajinách a tieto zahraničné aktivity poskytovalo 11 interných a externých pracovníkov PDCS. Povedľa knižných publikácií sa darí obohacovať vzdelávacie možnosti aj o špecifické CD-ROMy. V tomto trende chceme pokračovať.

Pre šírku a rôznorodosť aktivít nie je možné podrobne písať o všetkých z nich. Ich úplný zoznam možno nájsť na web stránke PDCS na adrese: http://www.pdcs.sk/mod/fileman/files/PDCS-Aktivity-2002-prehlady_s_tabulkami_aktivit.xls a <http://www.pdcs.sk/mod/fileman/files/PDCS-Aktivity-2002-prehlady.xls>

Stručne sa však zmienime o niektorých zaujímavých projektoch uskutočnených v roku 2002. Tie dávajú predstavu, akým smerom sa uberáme.

Prehľad vybraných projektov PDCS v roku 2002

- „**Dlhodobé vzdelávanie českých a slovenských konzultantov**“ - cieľom projektu bolo upevnenie dlhodobej stability a rozvoj neziskového sektora v Čechách i na Slovensku. Priamou cieľovou skupinou bolo 24 konzultantov. Účastnícku skupinu tvorili ľudia z environmentálnych, mládežníckych, komunitných a podporných mimovládnych organizácií, ktorí absolvovali 22 - mesačný vzdelávací program akreditovaný Ministerstvom školstva SR. Tréningy a otvorené semináre boli po obsahovej stránke zamerané na konzultačný proces a konzultovanie v rôznych procesoch a oblastiach. Už počas projektu sa mnohí naši účastníci zapojili do osemnástich dlhodobých konzultačných a facilitačných procesov v Čechách i na Slovensku, ktoré trvali v rozpätí dvoch mesiacov až jedného roka. Okrem toho poskytovali konzultácie, facilitovali, moderovali, trénovali a vypracúvali evaluácie programov. (Natália Kušnieriková, programová koordinátorka, projekt bol podporený Nadáciou otvorenej spoločnosti NOS-OSF)
- Uskutočnili sme sadu seminárov, tréningov a konzultácií pre **miestne samosprávy** a subjekty v ich kooperačnom okruhu (lokálne pôsobiace štátne, druho- aj treťosektorové subjekty). Semináre a konzultácie sa tematicky venovali manažovaniu samospráv v radikálne sa meniacom vonkajšom prostredí (delegácia kompetencií, zavedenie režimu verejnej služby a pod.), zvýšeniu profesionality a kultúry v činnosti verejnej inštitúcie (štátut obce, administratívne konanie, uzatváranie zmlúv, výberové konania na miesta vedúcich zamestnancov, delimitácie a pod.) Tréningy boli zamerané najmä na zapájanie verejnosti do rozhodovania, medzi-sektorovú spoluprácu, alternatívne riešenie konfliktov a základné znalosti práva (Street Law). Pre Ministerstvo spravodlivosti SR sme pripravili vzdelávací program určený mediátorom a probátorom a uskutočnili sme vstupný tréning pre účastníkov pilotného projektu. (Ladislav Briestenský, tréner a konzultant)
- **Program peer mediácie na školách.** Už siedmy rok pokračujeme v programe peer mediácie pre stredné a základné školy v Leviciach, Nových Zámkoch a Prešove. Program peer mediácie je postavený z tréningov pre učiteľov, školských psychológov, metódkov a organizácie pracujúce s deťmi vo voľnom čase. Z týchto „dospelých“ sú potom zložené tímy, ktoré vedú a koordinujú program peer mediácie na ich škole. Na jednotlivých školách sa uskutočňujú tréningy v mediácii a riešení konfliktov pre žiakov školy. Za rok 2002 sme takto uskutočnili 20 tréningových dní, na ktorých sa zúčastnilo spolu viac ako 150 účastníkov. Na niektorých školách úspešne žiaci riešia mediáciou konflikty svojich spolužiakov. (Aleš Bednařík, programový koordinátor, projekt bol podporený Ch.S.Mott Foundation)
- Projekt **Zmierovacie rady** – jeho hlavným zámerom je posilnenie už existujúcich zmierovacích rád v Leviciach a Nových Zámkoch a súčasne vytvoriť a rozbehnúť zmierovaciu radu v novom regióne v Prešove. Záujemcovia o prácu v zmierovacích radoch pochádzajú z rôznych sociálnych a profesijných skupín, majú rôznu národnosť, politickú orientáciu, vierovyznanie. V rámci programu sme uskutočnili sadu tréningov pre dobrovoľníkov a zástupcov miestnej verejnej správy zameraných na efektívnu komunikáciu, úvod do riešenia konfliktov, tímovú spoluprácu a sebaopoznávanie. Ďalej sme realizovali supervízne stretnutia pre členov existujúcich zmierovacích rád zamerané na konzultácie a vzájomnú podporu členov.
V rámci projektu vznikla (na základe skúsenosti s alternatívnym riešením sporov) Asociácia mediátorov Slovenska (AMS) združujúca ľudí, ktorí pracujú ako mediátori, resp. využívajú metódy alternatívneho riešenia sporov vo svojej profesionálnej činnosti. (Zuzana Tordová, programová koordinátorka, projekt bol podporený Ch.S.Mott Foundation)
- V roku 2002 sme v rámci **programov podpory spolužitia minorít a majority** realizovali tieto základné okruhy tréningových sad:
„Séria tréningov pre manažérov rómskych projektov v mimovládnych organizáciách“ - témy tréningov boli: projektový manažment neziskovej organizácie, vnútorný rozvoj organizácie, právne základy pre manažérov, medzisektorová spolupráca a riešenie konfliktov (projekt bol podporený Nadáciou pre podporu občianskych aktivít).
„Vzdelávacie tréningy pre terénnych sociálnych pracovníkov vo vybraných rómskych osadách na východnom Slovensku“ - lektorsky sme zabezpečili školenie terénnych sociálnych pracovníkov z programu rozvoj kapacít Sekretariátu splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity financovaných z prostriedkov štátneho rozpočtu a z grantu Svetovej banky. Taktiež

sme viedli vzdelávaciu sadu pre terénnych sociálnych pracovníkov a komunitných lídrov pracujúcich pre občianske združenie Komunita – miesto pre každého v Kežmarku. Obsahom školení boli rozvoj komunikačných zručností, riešenie konfliktov, základy sociálnej práce, základne znalosti práva a supervízia. (Ivana Tóthová, programová koordinátorka)

- Ďalšou programovou oblasťou, ktorú sme začali posilňovať je poskytovanie **dlhodobých konzultačných služieb pre rozvinuté neziskové organizácie**. Do tejto oblasti patrí najmä vedenie procesov strategického plánovania a evaluácia programov a neziskových organizácií. V rámci rozvíjania evaluácie programov dlhodobo spolupracujeme s Nadáciou pre deti Slovenska vzdelávaním a poskytovaním konzultácií pre evaluátorov detských a mládežníckych projektov. Medzi významné dlhodobé procesy ktoré viedli pracovníci PDCS patrí evaluácia programu Miesta a lidé Nadace Via (ČR), vedenie procesu strategického plánovania Nadace Via (ČR), OZ VOKA, OZ Nádej deťom a OZ Truc spherique.
- V roku 2002 sa PDCS podarilo získať **inštitucionálny grant** zo zdrojov Trust Fundu spravovaného konzorciom Nadácie Ekopolis a OZ ETP Slovensko. Tento grant pomôže našej organizácii pri vnútorných zmenách smerujúcich k dlhodobej udržateľnosti organizácie z hľadiska programového smerovania, inštitucionálneho rozvoja i finančného plánovania. Naším cieľom je poskytovanie profesionálnych vzdelávacích služieb, dlhodobých konzultácií pre silné neziskové organizácie, komunity a samosprávy a vydávanie publikácií s vlastnými edičnými radami hlavne pre oblasť príručiek (a VŠ učebníc) v nových oblastiach, ktoré sa týkajú šírenia kultúry demokracie v spoločnosti. Nové definovanie okruhov programového záujmu PDCS je:
 - **Organizačný rozvoj a zmena** (v treťom sektore, vo verejnom sektore...)
 - **Menšiny a tolerancia** (okrem etnických menšín rovnakú pozornosť chceme venovať napr. ženám, či náboženským menšinám)
 - **„Učenie o učení“** (facilitatívne prístupy k učeniu, „development“ prístup, transformácie vzdelávacích systémov, ap.)
 - **Komunitný rozvoj** (hlavne participácia občanov a medzisektorová spolupráca)
 - **Prevencia a transformácia konfliktov** (hlavne v oblasti konfliktov na školách, a alternatívnych prístupov mediácie a probačnej služby).

Kto boli naši klienti v roku 2002

Partners for Democratic Change Slovakia (PDCS) poskytuje služby pre záujemcov vo viacerých sektoroch doma i v zahraničí:

1. Tretí sektor:

poskytovali sme tréningy a konzultácie pre veľké organizácie (ako napr. Centrum vzdelávania neziskových organizácií (CVNO), Fórum donorov, Integra, IOM, Karpatská nadácia, Návrat, NDS, NPOA, NOS - OSF, OZ Mamila, OZ Spolu, Profesionálne ženy, UNDP, RMS, Združenie na pomoc ľuďom s mentálnym postihnutím (ZPMP), ZOM Prešov, ako i pre množstvo menších organizácií a občianskych iniciatív.

2. Tréningy a facilitácie na základe žiadostí zahraničných organizácií:

CAP (tréningy v Gruzínsku)
BAF (tréningy v Litve, Estónsku, Lotyšsku)
Partners Baltic (tréningy v Litve)
ABA CEELI (tréningy v Bosne, Čiernej Hore, Srbsku, Kosove)
COLPI (facilitovanie v Azerbajdžane)
IZV, CpKP, Nadace Partnerství, Nadace VIA (tréningy a konzultácie v ČR)
Instituut voor Publiek en Politiek (tréningy na Slovensku)
DROM (tréningy v ČR)

3. Štátne, verejnoprávne inštitúcie a samospráva:

- metodické centrá, výchovné zariadenia, základné a stredné a vysoké školy
- úrady práce v SR
- obvodné úrady v SR, viaceré mestské a miestne samosprávy
- regionálne vzdelávacie centrá miestnych samospráv
- Sekretariát splnomocnenkyne vlády SR pre rómske komunity

Publikácie vydané v roku 2002

- Občianska participácia, 2. vydanie, autorky K. Miková a Z. Paulíniová, PDCS, Bratislava 2002
- Riešenie konfliktov, 2. vydanie, autor A. Bednařík, PDCS, Bratislava 2002
- Program vzdelávania vo verejnej politike, učebné texty, CD-ROM, autori niektorých textov: Z. Paulíniová, L. Briestenský, D. Ondrušek, V. Labáth a iní, vydalo AI NOVA
- Okrem publikácií sme v roku 2002 vydali štvrté číslo Občasnika TaK pre trénerov a konzultantov v treťom sektore, publikovali sme 17 článkov v časopisoch a denníkoch a poskytli 10 rozhovorov pre rozhlas a televíziu.

Kto je kto v PDCS:

Riaditeľ:

Dušan Ondrušek

Zástupcovia riaditeľa (a tréneri/ konzultanti):

Hana Zemanová, Karolína Miková, Aleš Bednařík

Office manažérka:

Monika Straková

Vedúci pobočiek :

Zuzana Tordová (Centrum v Leviciach)

Tomáš Földi (asistent pre Centrum v Leviciach)

Luboš Klimek (Centrum v Prešove)

Projektoví manažéri, tréneri a konzultanti:

Peter Gušťařík

Natália Kušnieriková

Ján Mihálik

Peter Robl

Ivana Tóthová

Mária Zelenáková (t.č. na MD)

Ladislav Briestenský (do 31.12.2002)

Finančná manažérka:

Renáta Ferstlová

Finančná asistentka:

Lucia Halandová

Asistent:

Miroslav Tóth

Správca siete:

Samuel Vališ (na civilnej službe)

Ťažiskoví donori a hlavní kontraktori PDCS v roku 2002

Veľká časť projektov by sa nemohla uskutočniť bez finančnej pomoci. Naše poďakovanie patrí predovšetkým týmto subjektom:

Nadace OSF Praha
Nadácia Ekopolis – ETP Slovensko
Nadácia otvorenej spoločnosti (NOS – OSF)
Nadácia pre občianske aktivity (NPOA)
Charles Stuart Mott Foundation
The British Council

Rozpočet PDCS v roku 2002

Príjmy (v Sk)	16.026.687
Výdavky (v Sk)	14.443.923
Nákup a rekonštrukcia investičného majetku (z inštitucionálnej podpory Trust Fundu)	853.449
Nákup publikácií	102.395
Náklady na mzdy a služby	620.479
Cestovné náklady	110.149
Prevádzka kancelárie	757.080
Realizácia projektov (služby)	11.003.183
Kurzová strata	997.188

Rozdiel medzi príjmami a výdavkami je spôsobený projektmi prekračujúcimi kalendárny rok.

Prehľad aktivít PDCS v roku 2002

	počet akcií	počet dní	počet účastníkov
Tréningy	239	335	4979
Facilitácie	103	119	1615
Konzultácie	153	104	386
Učenie	38	36,5	889

V súlade s poslaním a tradíciami PDCS jeho členovia aj v tomto roku venovali na verejnoprospešné ciele viac ako 110 dní dobrovoľníckej práce. PDCS tiež v rôznych kampaniach venovalo nemateriálnu i priamu finančnú podporu (napr. finančný a materiálny dar na pomoc postihnutým záplavami v Českej republike). Viacerí členovia pôsobia v správnych radách nadácií a rôznych poradných orgánoch.

Zahraníčné aktivity PDCS v roku 2002

Zoznam krajín, v ktorých sme realizovali tréningy a konzultácie v roku 2002

Abcházsko	Kosovo
Albánsko	Litva
Azerbajdžan	Lotyšsko
Belgicko	Macedónsko
Bulharsko	Maďarsko
Česká republika	Poľsko
Čierna Hora	Rumunsko
Estónsko	Srbsko
Gruzínsko	